

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/44/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1314217749
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Floreková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1314217749.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Magdalény Florekovej a členov senátu JUDr. Romana Huszára a JUDr. Zuzany Posluchovej v právnej veci žalobkýň: 1. U. F., K.. XX. XX. XXXX, O. O., Y. Q. Č.. XD, zastúpená JUDr. Martou Sústrikovou, advokátkou, Bratislava, Kresánkova 1, 2. Q. Š., K.. XX. X. XXXX, O. O., I. X, zastúpená AK Jurek, advokátska kancelária, s.r.o., Bratislava, Mostová 2, proti žalovanej: A. Q., K.. XX.X.XXXX, O. O., X. Y. XXX, zastúpená JUDr. Evou Hrinkovou, advokátkou, Bratislava, Hečkova 18, o zaplatenie 18.000 € s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 26. 5. 2016 č.k. 11C/420/2015 - 136, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobkyne 1, 2 **m a j ú** právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na zaplatiť žalobkyni 1 a žalobkyni 2 každej po 9.000 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanej tiež uložil povinnosť nahradiť žalobkyni 1 a žalobkyni 2 trovy konania každej vo výške 100 %. V odôvodnení rozsudku uviedol, že strany sporu sú podielové spoluvlastníčky nehnuteľnosti, nachádzajúcej sa v katastrálnom území B., zapísaných na J. Č.. XXX, a to žalobkyne 1, 2 v podiele po 1/6-ine a žalovaná v podiele 4/6-ín. Dom v minulosti pozostával z dvoch bytových jednotiek, ktoré žalovaná neskôr spojila do jedného bytu. Túto skutočnosť potvrdila aj žalovaná vo svojej výpovedi v konaní sp. zn. 45C/235/2014, kde uviedla, že rodinný dom pozostáva z dvoch bytových jednotiek, jedna bytová jednotka pozostáva z troch izieb a jednej kuchyne, jednej kúpeľne, WC, jednej špajzy, chodby, verandy. Druhá bytová jednotka pozostáva z dvoch izieb, malej kuchyne, špajzy, kúpeľne, WC a pivničné priestory sa nachádzajú pod trojizbovou bytovou jednotkou. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že bolo preukázané, že žalobkyne neužívajú predmetný dom, nebývajú v ňom, žalovaná im kľúče od neho nedala k dispozícii. V ostatnom čase sa v dome nezdržujú, dôvodom sú spory so žalovanou. Žalovaná má v nehnuteľnosti trvalý pobyt, v dome býva so svojím manželom. Spornou bola otázka, odkedy v dome býva. Žalovaná tvrdila, že do domu sa nasťahovala až v lete 2014, dovtedy tam iba občas prespávala. V konaní vedenom pod sp. zn. 45C/235/2014 na pojednávaní dňa 18. 6. 2015 ako strana sporu vypovedala, že v predmetnom rodinnom dome býva od r. 1960, v r. 1970, keď sa vydala, žila v dvojizbovom byte a od r. 2007 žije v bytovej jednotke pozostávajúcej z troch izieb. Potvrdila aj to, že v júli 2014 spojila trojizbový byt s dvojizbovým tým, že prebúrala dvere. Otec žalobkýň 1, 2 a žalovanej daroval svoj spoluvlastnícky podiel žalovanej 9. 8. 2012, vecné bremeno v jeho prospech zriadené nebolo.

2/ Súd prvej inštancie pri posudzovaní uplatnených nárokov žalobkyne 1, 2 vychádzal z toho, že právo spoluvlastníka na náhradu za to, že neužíva spoločnú vec v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu, z ust. § 137 ods. 1 Obč. zák., z práva spoluvlastníka podieľať sa

na užívaní spoločnej veci v miere zodpovedajúcej jeho podielu. Ak existujúce pomery neumožňujú realizáciu tohto práva, patrí mu za to zodpovedajúca náhrada, argumentoval súd prvej inštancie, poukazujúc na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22Cdo/1499/2006. Podobne sa NS SR vyjadril, že ak jeden zo spoluvlastníkov v rozpore s dohodou a proti vôli ostatných spoluvlastníkov sám užíva predmet spoluvlastníctva, musí ostatným spoluvlastníkom poskytnúť náhradu (2 Cz 54/79).

3/ Súd prvej inštancie posúdil žalobu v zmysle § 137 Obč. zák. a dospel k záveru, že žalovaná užíva predmetné nehnuteľnosti nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu. Spoluvlastnícky podiel žalovanej sú 2/3-iny k celku, a to od r. 2012; v konaní bolo preukázané, že žalovaná v dome býva, užíva ho, spolu s otcom a manželom tvorili spoločnú domácnosť. Táto skutočnosť bola v konaní preukázaná aj žiadosťou otca strán sporu o posúdenie jeho odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby. Za právne irelevantné označil súd prvej inštancie okolnosť, že časť nehnuteľnosti užíval okrem žalovanej aj otec strán sporu. Vecné bremeno, ktoré by zaťažovalo nehnuteľnosť, zriadené nebolo. Žalobkyne 1, 2 dom neužívajú žiadnym spôsobom. Konaním žalovanej - spojením samostatných bytových jednotiek - ich užívanie domu ani nie je fakticky možné. Výpoveď žalovanej nemožno vykladať tak, ako sa ona sama snažila tvrdiť, že síce v nehnuteľnosti je prihlásená k trvalému pobytu, ale v nej nežije. Je nepodstatné, či sa v nehnuteľnosti zdržiavala raz za týždeň, alebo častejšie, podstatné je, že v nehnuteľnosti dlhodobo užívala samostatný byt, pričom sama potvrdila, že od r. 2007 býva v byte, ktorý pozostáva z troch izieb. V konaní nebolo preukázané, že by sa sestry dohodli na spôsobe užívania nehnuteľnosti, ani to, že by žalovaná užívala nehnuteľnosť so súhlasom žalobkýň 1, 2. Keďže žalovaná užíva nehnuteľnosť nad rámec jej spoluvlastníckeho podielu, vznikla jej povinnosť poskytnúť žalobkyniam náhradu. Súd prvej inštancie dodal, že skutkový stav v prejednávanej právnej veci je odlišný od skutkového stavu, z ktorého vychádzal NS SR v konaní sp. zn. 6 Cdo/184/2010 (v ktorom konaní bolo preukázané, že žalovaný užíval pozemok v menšom rozsahu, než zodpovedá jeho spoluvlastníckemu podielu), preto jeho záver nemožno v tomto konaní použiť. Žalovaná užíva celý dom, žalobkyne 1, 2 možnosť užívať dom nemajú. Výšku náhrady súd stanovil na základe odborného vyjadrenia, podľa ktorého mesačná náhrada za spoluvlastnícky podiel vo výške 1/6-iny predstavuje sumu 216 €. Žalobkyňa 1 žiadala zaplatiť náhradu za obdobie od 28. 7. 2012 do 25. 4. 2016 vo výške 9.000 €; žalobkyňa 2 žiadala priznať náhradu za obdobie od 25. 7. 2013 do 25. 4. 2016 vo výške 9.000 €. Žalovaná sa stala spoluvlastníčkou podielu vo výške 3/6-in na základe darovacej zmluvy zo dňa 31. 8. 2012, preto považoval náhradu od 1. 9. 2012 spolu za 44 mesiacov za dôvodnú, čo predstavuje sumu 9.504 €. Žalobkyne žiadali zaplatiť sumu 9.000 €, súd prvej inštancie preto ich žalobe vyhovel a zaviazal žalovanú na zaplatenie žalovanej sumy.

4/ Rozhodnutie o trovách konania oprel súd prvej inštancie o ust. § 142 ods. 1 a § 151 ods. 7 O.s.p. a v konaní úspešnej žalobkyne 1 a žalobkyne 2 priznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu, s tým, že o výške priznaných trov rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

5/ Uvedený rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná, v celom rozsahu, domáhajúc sa jeho zmeny tak, že odvolací súd žalobu zamietne, alebo napadnutý rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Vytýkala súdu prvej inštancie, že neúplne zistil skutkový stav veci, dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, tiež že nevykonal navrhované dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, ako aj nesprávne právne posúdenie veci, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O.s.p. Namietala, že nie je pravdivé tvrdenie žalobkyne 1, 2 o tom, že rodinný dom bol v minulosti rozdelený na dve bytové jednotky. Rodinný dom mal pôvodne 5 izieb, 2 kúpeľne, toalety a kuchyne. V priebehu rokov si ho jeho obyvatelia prispôbovali podľa svojich potrieb, nakoľko v dome bývalo spoločne viac generácií, t.j. s rodičmi strán sporu bývala istý čas žalovaná s manželom (po ich svadbe), potom postupne ich synovia s rodinami, ale aj žalobkyňa 1, ktorá užívala časť nehnuteľností ako sklad. Išlo napr. o priestory v pivnici, o ktorých dnes tvrdí, že sú samostatnou bytovou jednotkou. Touto skutočnosťou, že nehnuteľnosť užívala aj žalobkyňa 1, sa súd nezaoberal. V r. 2014 žalovaná skutočne prebúrala dvere do časti päťizbového domu, aby po tom, ako sa k otcovi našahovala vzhľadom na jeho zhoršujúci sa zdravotný stav a vek (90 rokov), mala k nemu bližšie a mohla na neho dohliadnuť aj v noci, alebo za zlého počasia, aby nemusela chodiť po vonku, mimo rodinného domu, ale aby mala vstup k otcovi priamo z izby do izby. Pokiaľ aj žalovaná uvádza, že ona sama užíva jednu bytovú jednotku a otec tiež jednu, neznamená to, že dom pozostáva z dvoch samostatných bytových jednotiek v právnom zmysle. Žalovaná to uvádza len z dôvodu, že otec užíva samostatne dve izby a tri izby užíva žalovaná, avšak tieto izby netvoria samostatné byty. Ani po stavebnej stránke nemôže ísť o dve

samostatné bytové jednotky, nakoľko v rodinnom dome je jeden plynový kotol ako aj prietokový ohrievač vody. Na Okresnom súde Bratislava III je tiež vedené konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktorého stranami sporu sú žalobkyne 1, 2 a žalovaná, a to pod sp. zn. 45C/235/2014, v ktorom konaní bolo nariadené znalecké dokazovanie, na posúdenie, či sú nehnuteľnosti deliteľné a v prípade reálnej delby navrhnúť spôsob reálnej delby s prihliadnutím na účelné využitie vecí. Podľa znaleckého posudku č. XX/XXXX znalca Ing. Juraja Nagya delenie nehnuteľností nie je možné v technickom a faktickom rozdelení. T.j. predmetnú nehnuteľnosť nie je možné užívať stranami sporu podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov. Obsah predmetného znaleckého posudku nebol stranám sporu skôr známy.

6/ Žalovaná ďalej v odvolaní zdôraznila, že žalobkyne 1, 2 v konaní nepreukázali, že by im žalovaná bránila vo vstupe a v užívaní nehnuteľnosti, toto síce opakovane tvrdia, ale už neuvádzajú, ako im žalovaná bráni vo vstupe či v užívaní nehnuteľnosti, od ktorej majú kľúče (aj od vchodu do rodinného domu, aj od bránky pri vstupe na pozemok), môžu si teda kedykoľvek odomknúť a vojsť. Napokon žalovaná doobeda pracuje, t.j. nie je doma, žalobkyne môžu dom užívať keď je v práci, môžu byť s otcom aj niekoľko hodín (v konaní žalobkyne opakovane tvrdili, že žalovaná im bráni aby navštívili otca). Rodinný dom je postavený na pomerne rozsiahlom pozemku, ktorý môžu užívať ako záhradu, brať si z nej úžitky, avšak ako uviedla žalobkyňa 1 vo svojej výpovedi, nehnuteľnosť neužíva preto, lebo nechce vidieť svoju sestru (žalovanú), t.j. nie preto, že by jej žalovaná bránila, ale dobrovoľne z vlastnej vôle nehnuteľnosti neužíva a klame keď tvrdí, že jej v užívaní nehnuteľnosti bráni žalovaná. Žalobkyne 1, 2 neužívajú nehnuteľnosti dobrovoľne, a ani v budúcnosti nechcú užívať. Zároveň podľa žalovanej nie je pravdou ani to, že nehnuteľnosti neužívajú. Žalobkyne 1, 2 prišli otcovi na jeho narodeniny mu zablahoželať, pričom si otvorili vlastným kľúčom, žalovaná v tom čase nebola doma. Skutočnosť, že im žalovaná osobne neodovzdala kľúče od vchodu do rodinného domu, ale urobil tak ich otec, je irelevantná, keďže kľúče majú k dispozícii. Žalobkyne nehnuteľnosti nechcú užívať, ale užívať ich môžu a aj ich sporadicky užívajú (návštevy otca), majú vlastné kľúče. Aj tvrdenie, že žalovaná vymenila kľúče, je zavádzajúce, nakoľko žalobkyne majú kľúče od bránky na pozemok, ktoré sa nemenili cca 50 rokov a disponujú aj kľúčmi od rodinného domu. Kľúče od dverí od rodinného domu im žalovaná dať nestihla, pretože ich dostali od otca.

7/ Žalovaná ďalej v odvolaní uviedla, že uvedenie r. 2007 ako uvedeniu roku, odkedy býva v rodinnom dome s otcom, bol v zápisnici v konaní sp. zn. 45C/235/2014 preklep a navrhla ho na najbližšom pojednávaní opraviť. Žalovaná nemohla od r. 2007 bývať v rodinnom dome s otcom, nakoľko od r. 2007 do r. 2012 s otcom strán sporu býval v rodinnom dome syn žalovanej so svojou rodinou (počas výstavby jeho rodinného domu) spoločné bývanie troch generácií by v dome ani nebolo možné. Túto skutočnosť potvrdil svedok H.. X. F., manžel žalobkyne 1, keď uviedol vo výpovedi, že po dedičskom konaní (po matke v r. 2007) zostal v dome bývať otec vo svojej časti sám a v dvojizbovom byte býval syn žalovanej. Po čase sa syn žalovanej odsťahoval a nastahoval sa tam druhý syn žalovanej. Svedok uviedol, že vekom sa otcovi zdravotný stav zhoršoval a keďže tam býval syn s rodinou, ktorý nemal na to, aby sa o otca staral.....po určitej dobe vznikla situácia, že žalovaná tam chodila častejšie, lebo tam mala otca aj syna a bývala najbližšie. Súd prvej inštancie však nepochopiteľne ustálil, že žalovaná býva v dome už od r. 2007.

8/ Žalovaná nesúhlasila so záverom, že nehnuteľnosti užívala nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Poukazovala na to, že nehnuteľnosť užíva aj otec strán sporu, a to aj so súhlasom žalobkýň 1, 2, ako podielových spoluvlastníčok. Žalovaná sa k otcovi prisťahovala len z dôvodu starostlivosti o otca v chorobe a starobe. Žalovanej nemôže byť na ťarchu, že sa stará o otca troch účastníčok konania v pôvodne jeho rodinnom dome aj so súhlasom žalobkýň 1, 2. K otcovi sa presťahovala v auguste 2014, keď dovtedy bývala vo svojom vlastnom rodinnom dome spolu so svojou rodinou, v O. na Z. T.. Nastahovala sa k nemu z dôvodu jeho zhoršeného zdravotného stavu, keď potreboval sústavnejšiu starostlivosť napr. aj v noci, a to na „popud“ svojich sestier - žalobkýň 1, 2 - ktoré jej navrhli, že keď jej otec daroval svoju časť nehnuteľnosti a chce sa o neho starať, nech sa k nemu nastahuje. Žalobkyne nikdy žalovanú nevyzvali, aby sa z rodinného domu odsťahovala, nikdy ju nevyzvali, aby platila nájomné. Nedali jej najavo, že sa nemá starať o otca. Boli uzročené s tým, že otec potrebuje sústavnejšiu starostlivosť, akceptovali, že tak robí žalovaná, aj to že sa o otca stará v rodinnom dome. Nikdy ju nežiadali, aby sa z domu odsťahovala, alebo aby sa o otca starala niekde inde. Z toho nutno vyvodíť, že k dohode o bývaní žalovanej v rodinnom dome došlo konkludentným spôsobom.

9/ Pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady, žalovaná v odvolaní uviedla, že v odbornom vyjadrení, ktorú súdu predložila žalobkyňa 2 (Č.. X/XXXX, vypracované Ing. Luciou Peniažkovou) znalkyňa nesprávne uviedla, že dom pozostáva z 3-izbového, ďalej 2-izbového a napokon 1-izbového bytu, a to bez toho, aby nehnuteľnosť obhliadla. Súd zároveň ignoroval poznámku žalovanej, že znalkyňa porovnávala nové byty (2 ročné) a kompletne moderne vybavené s „bytmí“ v rodinnom dome postavenom v r. 1905. Náhradu priznal súd žalobkyniam za 44 mesiacov, od 1.9.2012, nakoľko sa žalovaná stala vlastníčkou domu na základe darovacej zmluvy zo dňa 31.8.2012. Darovacia zmluva však bola spísaná na notárskom úrade dňa 9. 8. 2012. S poukazom na ust. § 107 ods. 1, § 101 Obč. zák. žalovaná vzniesla námietku premlčania v prípade žalobkyne 1 titulom bezdôvodného obohatenia a v prípade žalobkyne 2 titulom nároku vyplývajúceho zo spoluvlastníctva. Od konca dedičského konania v r. 2007, kedy žalobkyne mohli uplatniť svoje právo na súde po prvý raz, začala im plynúť subjektívna premlčacia doba, a to dvojročná, resp. trojročná. Subjektívna premlčacia doba tak uplynula v r. 2009 (dvojročná), resp. v r. 2010 (trojročná); ak žalobkyne uplatnili svoj nárok žalobou podanou na súde dňa 25.7.2014 a 28.7.2014, uplatnili ho po uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby. Nevyhnutným predpokladom uplatnenia nároku spoluvlastníka na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu je užívanie danej veci spoluvlastníkom nad rozsah jeho spoluvlastníckeho podielu; neužívanie veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu spoluvlastníkom musí byť dôsledkom jej užívania druhým spoluvlastníkom nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu. Len v takom prípade sa spoluvlastník užívajúci spoločnú vec nad rozsah spoluvlastníckeho podielu podieľa na prisvojovaní si úžitkovej hodnoty veci vo väčšej miere, než zodpovedá jeho podielu. Ak by spoločná vec nebola vôbec užívaná spoluvlastníkmi, žiaden nárok na náhradu za jej užívanie by medzi nimi nevznikol. Takýto nárok nevzniká ani v prípade, ak spoluvlastník užíva len časť veci v rozsahu neprevyšujúcom jeho spoluvlastnícky podiel, pretože v takom prípade nič nebráni druhému spoluvlastníkovi, aby sa tiež podieľal na svojom užívaní oprávnení. Dôvod, pre ktorý tento spoluvlastník spoločnú vec neužíva, nie je právne významný. Žalovaná poukazovala na to, že užíva iba časť nehnuteľností, a to v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu vo výške 2/3-ín, z dôvodu starostlivosti o otca. Za iných okolností by nehnuteľnosť neužívala pre svoju potrebu, využíva ich len preto, aby bola blízko otcovi. V rodinnom dome strán sporu žije ich otec a tento užíva časť nehnuteľností so súhlasom ako žalobkyňa, tak aj žalovanej, čo neznamená, že nehnuteľnosť užíva len žalovaná, ako to uviedol súd prvej inštancie. Pokiaľ by sa niektorá zo žalobkyň chcela o otca postarať, a teda sa k nemu nasťahovať do nehnuteľnosti, žalovaná sa ihneď odsťahuje a žalobkyne, resp. niektorá z nich, môžu užívať nehnuteľnosť, samozrejme v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu, každá v 1/6-ine.

10/ Na odvolanie žalovanej sa písomne vyjadrila žalobkyňa 1 tak, že navrhovala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Žalovanou namietaná skutočnosť, že rodinný dom v rozhodnom období netvorili dve samostatné bytové jednotky, resp. preukazovanie nemožnosti rozdelenia domu na viac bytových jednotiek znaleckým posudkom č. XX/XXXX znalcom Ing. Jurajom Nagyom, sú pre predmet sporu irelevantné. Rozhodujúcu skutočnosť, a síce, že žalovaná užíva celý dom pre potreby svojej rodiny tvoriacej domácnosť, mal súd za preukázanú výpoveďami všetkých strán sporu; táto otázka nebola v konaní sporná. Spoločný dom účastníčok konania obsadila žalovaná bez dohody s nimi ešte v r. 2007 pod zásterkou, že sa stará o otca (pričom stále pracuje) a na tejto adrese sa v r. 2008 prihlásila k trvalému pobytu. Tiež bez dohody s ostatnými spoluvlastníkmi stavebnými úpravami - spojením dvoch bytov - vylúčila ostatné spoluvlastníčky z užívania domu. Žalovaná v odvolaní zdôrazňuje, že žalobkyňa 1 dom neužíva dobrovoľne, z vlastnej vôle, nakoľko sa táto vyjadrila, že nechce vidieť svoju sestru; pravdou je, že keďže žalovaná bez dohody užíva dom v celosti so svojou rodinou, objektívne ho nemôže užívať žalobkyňa. Konštrukciu žalovanej, že žalobkyne užívajú nehnuteľnosť, nakoľko od nej majú kľúče a prídu navštíviť otca, čím nehnuteľnosť sporadicky užívajú, označila žalobkyňa 1 za prejav arogancie zo strany žalovanej. Výmena zámkov žalovanou bez dohody so žalobkyňou 1 je jednou zo skutočností, ktorou ju žalovaná úmyselne a cielene vylúčila z možnosti užívať spoločnú nehnuteľnosť. Zistenie, od koho dostala žalobkyňa 1 kľúče od domu má podľa žalobkyne 1 rozhodujúci význam. Súd prvej inštancie mal v konaní jednoznačne preukázaný aj dátum nasťahovania žalovanej do domu, a to rokom 2007, čo potvrdila žalovaná samotná vo svojej výpovedi v konaní sp. zn. 45C/235/2014 na pojednávaní dňa 18. 6. 2015, takže sa súd ohľadom tejto otázky nemusel vysporiadavať s výpoveďami svedkov. Žalovaná manipuluje svedkami, traja z nich sa ani nezúčastnili pojednávania na súde, nemohli vopred vedieť, k čomu majú vypovedať, ale napriek tomu sa k času presťahovania žalovanej do domu veľmi presne vyjadrovali písomne. Tvrdenie, že žalovaná sa pri svojom vyjadrení len pomýlila v dátume, považuje žalobkyňa 1 za účelové a dodatočne vymyslené. Pokiaľ ide o užívanie nehnuteľnosti otcom, z dokazovania vyplynulo, že otec užíva nehnuteľnosť ako člen domácnosti

žalovanej, a nie ako tretia osoba. Preto aj užívanie domu otcom je nutné považovať za užívanie domu žalovanou. Žalobkyňa 1 vo vyjadrení dodala, že svoj nárok, spočívajúci v náhrade za neužívanie nehnuteľnosti v rozsahu zodpovedajúcom jej spoluvlastníckemu podielu, uplatnila v premlčacej dobe troch rokov od vzniku nároku na opakujúce sa plnenie - vo výške rovnajúcej sa všeobecnej cene nájmu porovnateľných nehnuteľností zistenej odborným vyjadrením č. X/XXXX vypracovaným Ing. Luciou Peniažkovou; vznesenie námietky premlčania žalovanou nie je dôvodné. Žalovaná užíva nehnuteľnosti v celosti, nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu, spolu s členmi jej domácnosti, rodinný dom si stavebne prispôsobila svojim potrebám, to všetko bez dohody s ostatnými spoluvlastníkmi, čím vylúčila žalobkyňu 1 z užívania nehnuteľnosti v rozsahu jej spoluvlastníckeho podielu. Preto súd prvej inštancie žalobkyňu 1 správne priznal uplatnený peňažný nárok. Zároveň si uplatnila právo na náhradu trov odvolacieho konania.

11/ Na odvolanie žalovanej sa písomne vyjadrila tiež žalobkyňa 2 tak, že navrhovala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. K tvrdeniu žalovanej, že žalobkyňa 1 využívala spornú nehnuteľnosť ako sklad, žalobkyňa 2 vo vyjadrení poznamenala, že to nebolo v rozhodnom období. Túto skutočnosť však mohla žalovaná namietkať v konaní pred súdom prvej inštancie a keďže tak neurobila, nemôže v odvolacom konaní uvádzať nové skutočnosti alebo dôkazy, preto by sa tým odvolací súd nemal vôbec zaoberať. Počet izieb, alebo zariadenie domu nepovažuje žalobkyňa 2 za právne relevantné. Významné je, či žalovaná užíva nehnuteľnosť, či ju užíva nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu na úkor žalobkyň 1, 2, a či z tohto dôvodu žalobkyne 1, 2 neužívajú nehnuteľnosť v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu. Z vyjadrení žalovanej plynie, že nehnuteľnosť považuje za svoj domov a príchod žalobkyň za návštevu. Ak majú žalobkyne chodiť do nehnuteľnosti len na návštevu, nemôžu túto užívať v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu. Nehnuteľnosť je domovom žalovanej, príp. jej rodinných príslušníkov - syna s rodinou, čo vylučuje užívanie nehnuteľnosti v príslušnom spoluvlastníckom podiele žalobkyňami 1, 2. Ani z bežného ľudského hľadiska nemožno od žalobkyň 1, 2 očakávať, že budú užívať nehnuteľnosť, ktorá je trvalo obývaná, zariadená a užívaná v plnom rozsahu žalovanou a jej rodinou; skutočnosť, že v dome žije aj otec účastníčok konania, nie je relevantná. Žalobkyne nemali kľúče od nehnuteľnosti po výmene dverí. Žalovaná ako vyplynulo z dokazovania, niekoľkokrát zabránila vstupu žalobkyň do nehnuteľnosti za účelom návštevy svojho otca. Sesterské vzťahy sú narušené, takže sa nemožno čudovať tomu, že žalobkyňa 1 neužíva nehnuteľnosť aj z dôvodu, že nechce vidieť žalovanú. Irelevantné je, že kľúče od nehnuteľnosti pre žalobkyne 1, 2 zabezpečil ich otec a nie žalovaná; zároveň to preukazuje nevôľu žalovanej umožniť žalobkyňiam nehnuteľnosť užívať. Žalobkyne rešpektujú, že žalovaná v dome býva a chápu, že nechce, aby jej zasahovali do súkromia; to znamená, že nehnuteľnosť užíva sama, alebo s jej rodinnými príslušníkmi, z ktorého dôvodu jej ale vzniká záväzok vydať bezdôvodné obohatenie, keďže žalobkyne svoje vlastníctvo užívať nemôžu. K tvrdeniu žalovanej, že v dome nebýva od r. 2007, nakoľko tam od r. 2007 do r. 2012 býval jej syn, žalobkyňa 2 uviedla, že žalovaná len prispôsobuje skutočnosti v dvoch konaniach tak, ako jej vyhovujú. Ak v dome od r. 2007 býval syn žalovanej, tak mu to umožnila práve žalovaná; aj v takom prípade platí, že žalobkyne 1, 2 nemohli nehnuteľnosť užívať, pokiaľ tam bývala tretia osoba s rodinou. Majetkový prospech z užívania nehnuteľnosti má len žalovaná. Na poznámku žalovanej, že žalobkyňa 2 žiadala o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 200 € mesačne práve z dôvodu užívania domu otcom účastníčok konania, žalobkyňa 2 uviedla, že predmetná suma je len vyjadrením jej morálneho záväzku prispievať na bývanie svojho otca. Žalovaná tiež uvádzala, že žalobkyne sa o otca nestarali a nezaujímali a zriedka ho prišli navštíviť; od takýchto vyjadrení sa žalobkyne distancujú, otca nenavštevovali, pretože im v tom bránila samotná žalovaná. K dohode o bývaní žalovanej v dome nedošlo žiadnym spôsobom, ani konkludentne. Žalovaná začala jednoducho dom užívať; nehnuteľnosť považovala za svoje výlučné „dedičské právo“, ako prvorozená dcéra. Žalovaná namietala, že znalkyňa Ing. Peniažková svoje odborné vyjadrenie č. X/XXXX vypracovala bez toho, aby nehnuteľnosť obhliadla; táto však odborné vyhotovenie vypracovala na základe skoršieho znaleckého posudku Ing. Šmikaninovej, ako aj z vonkajšej obhliadky nehnuteľnosti. K námietke premlčania vznesenej žalovanou, žalobkyňa 2 uviedla, že predmetný nárok sa posudzuje ako niekoľko samostatných nárokov (napr. mesačných), premlčuje sa každý samostatne a aj premlčacia doba plynie pre každý nárok samostatne, t.j. napr. bezdôvodné obohatenie za mesiac máj 2014 sa premlčí najskôr po uplynutí dvoch rokov.

12/ Na vyjadrenie žalobkyne 1 a žalobkyne 2 sa vyjadrila žalovaná písomným vyjadrením (doručeným súdu dňa 16. 12. 2016, č.l. 192 a nasl. spisu), v ktorom k vyjadreniu žalobkyne 1 uviedla, že táto tvrdí, že nie je dôležité, či rodinný dom tvoril jeden 5-izbový byt alebo dva byty. Žalovaná naopak, toto objasnenie považuje za dôležité, nakoľko žalobkyňa 1 trvá na tom, že žalovaná prestavbou domu zamedzila

žalobkyni 1 ako spoluvlastníčke v užívaní nehnuteľnosti. Toto sa však nestalo, nakoľko stavebnými úpravami nemohlo dôjsť k zamedzeniu v užívaní nehnuteľnosti, keďže dom bol vždy 5-izbový. Nie je pravdou, že žalovaná užíva celý dom pre potreby svojej rodiny nad rozsah svojho spoluvlastníckeho podielu; táto skutočnosť je sporná, preto sú strany pred súdom. Žalovaná zopakovala, že dom neužíva pre potreby svojej a svojej rodiny, a už vôbec nie od r. 2007, kedy v ňom žalovaná ani nemohla bývať, keďže v dome vtedy žil jej syn s rodinou. Uvedenú skutočnosť potvrdil svedok H.. X. F., manžel žalobkyne 1. Žalovaná teda nebývala s otcom v dome už od r. 2007, ako sa to snaží preukázať žalobkyňa 1. Zo zápisníc z pojednávania ale plyní, že pokiaľ ide o údaj žalovanej o tom, že sa nasťahovala do domu v r. 2007, že išlo o preklep v zápisnici a omyl, ktorý bol opravený na nasledujúcom pojednávaní vo veci vedenej na tamomšom súde pod sp. zn. 45C/235/2014. Ako nóvum žalobkyňa 1 uvádza vo svojom vyjadrení, že otec účastníčok je členom domácnosti žalovanej. Účelovo však žalobkyňa 1 neuvádza, že otec účastníčok v predmetnom rodinnom dome žije nepretržite desiatky rokov, pričom práve žalovaná sa k nemu nasťahovala v r. 2014 z dôvodu pomoci v starobe a chorobe. Žiadna zo žalobkýň nebola ochotná sa o otca postarať a táto opatera zostala na žalovanej. Žalovaná poukázala vo vyjadrení na to, že užíva časť nehnuteľnosti preto, lebo sa stará o otca, ktorý už nie je samostatný a je potrebné dávať mu jesť, brať lieky, ísť na toaletu alebo vykonávať ďalšie hygienické úkony (kúpanie a pod.). ak by otec starostlivosť nepotreboval, žalovaná by sa v nehnuteľnosti nezdržiavala. Žalovaná býva vo svojom dome na Z. T. B. O. (vlastní ho spolu s manželom), ktorý rovnako obýva, zdržiava sa v ňom popri starostlivosti o otca. Súd sa v konaní nezaoberal tým, že obe žalobkyne navrhli žalovanej aby sa postarala o otca, ako aj tým, že nikdy nemali žiadne výhrady, či už písomné alebo ústne, k užívaniu časti nehnuteľnosti žalovanou a jej starostlivosti o otca alebo úpravám nehnuteľnosti. K vyjadreniu žalobkyne 2 žalovaná uviedla, že na okolnosť, že žalobkyňa 2 užívala v nehnuteľnosti skladové priestory, poukázala preto, aby preukázala skutočnosť, že dom bol využívaný všetkými stranami sporu. Zopakovala, že stavebnými úpravami nemohlo dôjsť k zamedzeniu užívania nehnuteľnosti, keďže dom bol vždy 5-izbový. Zdôraznila, že chcela mať vedomosť o prípadnom príchode žalobkýň 1, 2 do domu z dôvodu, aby v čase ich príchodu boli s otcom doma a nie mimo rodinného domu. Nie je pravdou, že rodinný dom je domovom žalovanej a jej rodinných príslušníkov; syn žalovanej s rodinou býval v predmetnom dome len kým si nepostavil vlastný, v ktorom teraz býva. Žalovaná poprela tvrdenia žalobkyne 2, že žalobkyne nemali kľúče od nehnuteľnosti a že im svojím konaním niekoľkokrát zabránila vo vstupe do nehnuteľnosti za účelom návštevy otca - k zamedzeniu návštevy otca nikdy nedošlo, niečo také ani nevyplýva zo žiadnych skutočností uvedených v priebehu konania. Žalovaná opakovane žiadala, aby žalobkyne popisali, ako im bráni vo vstupe na nehnuteľnosť, čo doposiaľ nebolo ničím preukázané. Naopak z vyjadrenia žalobkyne 1 plyní, že do nehnuteľnosti nechodí, lebo nechce vidieť sestru, t.j. žalovanú, teda nehnuteľnosti neužíva z vlastného rozhodnutia a nie preto, že by jej v tom bránila žalovaná. Za irelevantné označila žalovaná to, kto odovzdal žalobkyniam 1, 2 kľúče od nehnuteľnosti, podstatné je, že kľúče mali a mohli nehnuteľnosť užívať. Žalobkyne navštevovali otca max. raz za rok. Zopakovala, že v rokoch 2007 až 2012 žil v nehnuteľnosti jej syn s rodinou, a to so súhlasom otca účastníčok konania, ktorý bol v tom čase spoluvlastníkom nehnuteľnosti v podiele 1-ice. Syn teda nemohol užívať nehnuteľnosť len na základe súhlasu žalovanej, ale predovšetkým so súhlasom otca účastníčok konania, ktorý vtedy vlastnil 1-icu nehnuteľností. Žalobkyne v konaní nepreukázali, že by mali záujem nehnuteľnosti užívať.

13/ Na vyjadrenie žalovanej sa vyjadrila písomne žalobkyňa 1 (č.l. 203 spisu) tak, že zotrvala na svojom tvrdení, že rodinný dom v rozhodnom období užívala žalovaná s rodinou. Zároveň poukázala na odôvodnenie rozhodnutia Starostu obce, č.j. :SOC/K-330/2015 zo dňa 18. 8. 2015, o zaradení P. W. do VI. stupňa a o jeho považovaní za osobu odkázanú na poskytovanie sociálnej služby na určitý čas v zariadení opatrovateľskej služby, ktorý listinný dôkaz tvorí súčasť spisového materiálu; v odôvodnení rozhodnutia sa uvádza, že „sociálnou posudkovou činnosťou bolo zistené, že pán W. je vdovec, žije v spoločnej domácnosti s dcérou a jej rodinou. Pokiaľ ide o obdobie nasťahovania sa žalovanej do rodinného domu svedok F. v zásade iba uviedol, že po smrti matky účastníčok konania sa do domu nasťahoval syn žalovanej a žalovaná sa tam nasťahovala asi pred viac ako štyrmi rokmi. Upozornila tiež na výpoveď svedka Q. Q. na pojednávaní dňa 10. 11. 2015, keď vypovedal o nutnosti zriadenia trvalého pobytu žalovanej v dome z predvídavosti v súvislosti s potrebou starostlivosti o otca a súčasne pripustil možnosť, že prítomnosť žalovanej v dome by mohla byť bez tohto pobytu znemožnená sestrami a že to bolo nutné preto, aby jej majoritný podiel mal význam a aby nikto nemohol povedať, že tam nemá trvalé bydlisko a poslal žalovanú preč. Žalovaná tak po smrti matky v r. 2007 okamžite vykonala kroky smerujúce k obsadeniu všetkých voľných obytných priestorov v dome svojou rodinou (nasťahovanie syna) bez toho, aby vopred informovala svoje sestry a v r. 2012 dokončila aj právne privlastnenie si väčšiny domu tým, že otec účastníčok jej na nátlak jej manžela daroval svoj podiel na nehnuteľnostiach

vo veľkosti 1-ice. Žalobkyni 1 sa s tým zdôveril jej otec, keď ho navštívila v zdravotníckom zariadení asi jeden a pol roka pred svojou smrťou. K možnosti užívania nehnuteľnosti žalobkyňami dodala žalobkyňa 1, že bolo vylúčené, aby sa bez dohody do domácnosti jednej rodiny nasťahovala iná rodina. Žalobkyne o úmysloch žalovanej v tej dobe vôbec netušili. O nekorektnosti správania žalovanej voči žalobkyňami - sestrám v honbe za majetkom, ktorý by pri korektnom správaní patril do dedičstva po neb. otcovi, svedčí aj súdny spor, ktorý vedú účastníčky vo veci zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva týchto nehnuteľností, výber väčšieho obnosu peňazí z účtu otca žalovanou v deň jeho smrti a pod. k starostlivosti žalovanej o otca žalobkyňa 1 uviedla, že žalovaná počas tejto starostlivosti riadne pracovala a spolu s rodinou robila všetko preto, aby obmedzila alebo vylúčila možnosť komunikácie otca so žalobkyňami, pretože na starostlivosti o otca mohli participovať aj oni rovnakým alebo nejakým dielom. Účasť žalobkyň na starostlivosti o otca však nehrala do scenára; v dedičskom konaní po neb. otcovi sa ukazuje, že žalovaná získala alebo si privlastnila všetok jeho majetok, ktorý vôbec nebol zanedbateľný.

14/ Dňa 8.1.2018 doručila žalobkyňa 1 Krajskému súdu v Bratislave ako odvolaciemu písomné vyjadrenie, ktorým reagovala na výzvu odvolacieho súdu vyjadriť sa k novej aplikácii ust. § 3 ods. 1 Obč. zák. (v zmysle ust. § 382 CSP), v ktorom uviedla, že je názoru, že ňou uplatňovaný nárok voči žalovanej nie je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko z preukázaných okolností prípadu je zrejmé, že práve žalovaná svojim správaním voči žalobkyňami a v konečnom dôsledku aj voči otcovi nekonala poctivo, slušne a spravodlivo tak, ako si to kultúrne a spoločensky všeobecne uznávané pravidlá správania sa medzi súrodencami a medzi rodičmi a deťmi vyžadujú. Žalovaná sa bez vedomia ostatných spoluvlastníčok - sestier - žalobkyň, bez dohody s nimi a bez zjavného dôvodu a potreby ešte v r. 2008 prihlásila na adrese spoločného rodinného domu na X. Y. Č.. XXX B. O., kde všetky tri sestry mali podiel 1/6-iny k celku, k trvalému pobytu, pritom v dome nebývala, ale žila spolu s manželom vo vlastnom rodinnom dome B. O. na Z. T.. Konala účelovo a voči nim nekorektno. Bez vedomia a súhlasu ostatných sestier sa do domu v r. 2008 nasťahoval syn žalovanej s rodinou, bezdôvodne a býval tam až do r. 2012. Žalobkyne neboli ani zo strany žalovanej ani zo strany otca informované o tom, že otec svoj spoluvlastnícky podiel daroval v r. 2012 žalovanej. Po smrti matky sa pritom všetky tri s otcom dohodli, že s otcovým podielom sa bude nakladať až po jeho smrti. O darovaní sa žalobkyňa 1 dozvedela náhodou, z internetu, začiatkom r. 2014. Vtedy žalobkyňa pochopila, prečo sa žalovaná v posledných rokoch tak správala, vyvolávala konflikty, tiež že s otcom manipulovala, aby minimalizovala ich stretávanie. O darovaní povedal otec žalobkyni 1 pri jej návšteve v zdravotníckom zariadení v r. 2016, kde bol hospitalizovaný. S vopred premysleným zisťujúcim scenárom robila žalovaná svojvoľne stavebné úpravy v dome tak, aby znemožnila užívanie domu viacerými rodinami, napr. aj dospelými deťmi žalobkyň, resp. aby nemohla byť časť domu daná do prenájmu tretím osobám, z čoho by mali prospech aj žalobkyne. K starostlivosti žalovanej o otca žalobkyňa 1 uviedla, že po smrti matky sa o otca starali všetky tri sestry tak, ako si to jeho zdravotný stav vyžadoval. Otec bol po smrti matky ešte dlho samostatný, nevyžadoval si sústavnú prítomnosť ďalšej osoby v dome, sám chodil na prechádzky a navštevoval priateľov na blízkom trhu na Ž. T., kde predtým ako drobnopodnikateľ predával svoje produkty. Na tomto trhu ho našla aj žalobkyňa 2, keď ho chcela navštíviť doma, pričom zistila, že dvere do domu sú vymenené a kľúč, ktorým disponovala, jej do nových dverí nesesedel v dôsledku výmeny vchodových dverí žalovanou, čo tiež urobila poza chrbát žalobkyň a proti ich vôli. Žalovaná po celú dobu tzv. spolužitia s otcom z dôvodu ňou prezentovanej starostlivosti o otca, až do otcovej smrti pracovala v riadnom pracovnom pomere, hoci už bola dôchodkyňa, aj keď si už pravdepodobne zdravotný stav vyžadoval opateru, ani vtedy neprestala pracovať a neopatrovala ho; ako vyplýva z rozhodnutia starostu Mestskej časti O. - K. Q. zo dňa 18. 8. 2015, otec účastníčok bol osobou odkázanou na poskytovanie sociálnej služby na určitý čas v zariadení opatrovateľskej služby. Zo spisu, ktorý sa týkal vydania tohto rozhodnutia starostu obce súd zistil, že otec účastníčok P. W. mal vtedy už 90 rokov, jeho zdravotný stav si vyžadoval celodennú starostlivosť, žil s najstaršou dcérou, ktorá pracovala a nemohla mu túto starostlivosť poskytnúť v tomto čase. Žalobkyňa 1 dodala, že otec účastníčok konania v máji 2017 zomrel a v dedičskom konaní, ktoré prebieha, žalovaná neprihlásila sumy peňazí, ktoré boli otcovi v r. 2013 zaplatené z titulu obdržania kúpnej ceny za predaj nehnuteľnosti v kat. úz. Y., a to v jednom prípade vo výške 91.406 € a v druhom prípade vo výške 18.062 €. Konanie žalovanej po smrti matky bolo motivované snahou získať na ujmu žalobkyň celý majetok otca; jej konanie vykazuje všetky znaky rozporu so zásadami poctivosti, slušnosti a spravodlivosti a nespĺňa podmienky pre ochranu vyplývajúcu z ust. § 3 ods. 1 Obč. zák.

15/ Podobne dňa 9. 1. 2018 doručila na Krajský súd v Bratislave ako odvolací písomné vyjadrenie žalobkyňa 2, ktorým reagovala na výzvu odvolacieho súdu vyjadriť sa k novej aplikácii ust. § 3 ods. 1 Obč. zák. (v zmysle ust. § 382 CSP), v ktorom poukazovala na definíciu inštitútu dobrých

mravov, ako pravidiel správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ hodnotového poriadku. Uviedla, že ňou uplatňovaný nárok nemožno považovať za rozporný s dobrými mravmi, naopak jeho nepriznanie by bolo v zjavnom nepomere s morálnymi aspektami, kvôli postupom a správaniu žalovanej vo vzťahu k rodine a žalobkyniam. Žalovaná konala špekulatívne, výsledkom jej manipulatívnych praktík je práve tá skutočnosť, že sa stala vlastníčkou 4/6-ín domu a disponovala s prostriedkami a hodnotami po nebohom otcovi účastníčok sporu, a to spôsobom, ktorý jej neprináleží a ktorým sa obohacovala na úkor ostatných. Žalobkyňa 2 zopakovala, že po zosnulej matke účastníčok konania v r. 2007 nadobudla každá zo sestier 1/6-inu domu; polovica domu zostala otcovi, ktorý mal v tom čase už 82 rokov. Následne sa všetky tri o otca starali, nosili mu jedlo, upratovali a pracovali v záhrade. Všetky tri sestry sa vtedy dohodli, že k rozdeleniu majetku príde až po smrti otca. Žalobkyne verili žalovanej, že takúto dohodu dodrží. Žalovaná ale začala či už z vlastnej iniciatívy alebo pod vplyvom manžela uskutočňovať úkony smerujúce k nadobúdaniu, resp. prisvojovaniu si majetku nad rámec jej podielu. Bez vedomia sestier sa prihlásila v uvedenej nehnuteľnosti na trvalý pobyt, následne zmenila zámky, čím znemožnila prístup ostatným sestrám, hoci boli tiež podielové spoluvlastníčky. Bránila im navštevovať otca, trvala na jeho návštevách v jej prítomnosti, neskôr otca odviezla autom do jej domu na Z. ulicu, resp. na záhradu do O. V. W.. Sestry boli dohodnuté na tom, ktorá z nich bude mať otca na Vianoce, túto dohodu dodržala len dva roky. Žalobkyňa sa podarilo byť s otcom párkrát aj osamote, kedy sa jej priznal, že sa ho žalovaná snaží ovplyvniť, aby podpísal darovaciu zmluvu ohľadom svojej polovice na žalovanú. Nakoniec jej aj podľahol a skutočne takúto darovaciu zmluvu podpísal. Keď boli žalobkyne gratulovať otcovi k meninám, manžel žalovanej sa im začal vyhrážať, že na nich zavolá políciu, že vnikli do jeho domu; žalobkyne vtedy nevedeli, že je podpísaná darovacia zmluva. Žalovaná vykonala aj stavebné úpravy v dome bez súhlasu sestier, kedy dva byty spojila do jedného. Rodičia sporových strán rodine žalovanej vo všetkom pomáhali, vo výchove a starostlivosti o ich dcéru P., rovnako tak o.i. aj s výchovou 3 synov.

16/ Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok účinného od 1.7.2016 (ďalej len „CSP“) ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

17/ Podľa § 470 ods. 2 prvá veta CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pre dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

18/ Odvolací súd preskúmal vec v napadnutom (t.j. v celom) rozsahu podľa § 379 CSP, na odvolacom pojednávaní podľa § 385 CSP, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je opodstatnené.

19/ Podľa § 136 ods. 1 Obč. zák. vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov.

20/ Podľa § 137 ods. 1 Obč. zák., podiel vyjadruje mieru, akou sa spoluvlastníci podieľajú na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlastníctva k spoločnej veci.

21/ Obsahom (spolu)vlastníckeho práva je okrem iného aj oprávnenie vlastníka vec v medziach zákona užívať. Vec môže byť v spoluvlastníctve aj viacerých osôb, pričom spoluvlastnícky podiel vyjadruje aj mieru účasti spoluvlastníka na vzťahu k spoločnej veci. To znamená, že vyjadruje aj mieru účasti, pokiaľ ide o užívanie spoločnej veci. Každý zo spoluvlastníkov je v zmysle § 137 ods. 1 Obč. zák. oprávnený spoločnú vec užívať v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu. V prípade, že spoluvlastníkovi nie je zabezpečené užívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu, má právo na poskytnutie tomu zodpovedajúcej náhrady vo forme peňažného plnenia. Tomuto právu potom korešponduje povinnosť toho spoluvlastníka, ktorý vec užíva, takéto plnenie spoluvlastníkovi vylúčenému z užívania spoločnej veci poskytnúť. Treba zdôrazniť, že aj keď medzi podielovými spoluvlastníkmi nedôjde k dohode o užívaní spoločnej veci a jeden alebo viacerí z nich ju užívajú, nie je možné dospieť k záveru, že vec je užívaná bez právneho dôvodu (o to viac takýto záver neprichádza do úvahy, ak by sa spoluvlastníci na spôsobe užívania dohodli). Právnym dôvodom na užívanie veci je aj v takomto prípade ich spoluvlastnícke právo. Spoluvlastnícky podiel vyjadrujúci mieru účasti spoluvlastníka na právach a povinnostiach k spoločnej veci nie je totiž podiel na veci reálne vymedzený, ale je len podielom ideálnym. V rámci neho nie je možné preto oddeliť, čo je výlučne podiel jedného spoluvlastníka a čo je výlučne podiel druhého spoluvlastníka, resp. podiely ostatných spoluvlastníkov. Z vyššie uvedeného možno vyvodit', že ak sa podielový spoluvlastník domáha náhrady vo forme peňažného plnenia voči druhému spoluvlastníkovi za to, že neužíva spoločnú vec v rozsahu svojho

spoluvlastníckeho podielu, ide o právny vzťah z podielového spoluvlastníctva osobitne v Občianskom zákonníku upravený (a teda nejde o právny vzťah vyplývajúci z bezdôvodného obohatenia).

22/ V prípade, že sa spoluvlastníci o spôsobe užívania spoločnej veci, prípadne o jej náhrade nedohodnú, ide o nárok, ktorý vyplýva z ust. § 137 ods. 1 Obč. zák. v spojení s § 123 Obč. zák. Toto právo je nepochybne majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje v trojročnej všeobecnej premlčacej dobe podľa § 101 Obč. zák. Uvedený nárok nemožno právne kvalifikovať ako nárok z bezdôvodného obohatenia. Ustanovenia o bezdôvodnom obohatení majú len podpornú povahu a ich použitie nemožno rozširovať na práva, ktoré sa opierajú o osobitné zákonné ustanovenia (v tomto prípade ustanovenia upravujúce podielové spoluvlastníctvo). Napokon, v prípade práva podielového spoluvlastníka na náhradu za to, že neužíva spoločnú vec v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu, nie je splnená ani jedna zo skutkových podstát vzniku bezdôvodného obohatenia. Nejde totiž - a to ani vtedy, ak spoluvlastník užíva vec v celosti bez dohody s ostatnými spoluvlastníkmi - o užívanie veci bez právneho dôvodu, a teda o majetkový prospech získaný bez právneho dôvodu, ani o majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu, plnením z právneho dôvodu, ktorý dodatočne odpadol, prípadne získaný z nesúladných zdrojov (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. 5. 2000, sp. zn. 2 Cdo 141/99). Žalobkyňami 1, 2 uplatnený nárok sa teda premlčuje v trojročnej všeobecnej premlčacej dobe, a keďže žalobkyne uplatnili na súde svoje nároky žalobami podanými dňa 28.7.2014 (žalobkyňa 1), resp. 25. 7. 2014 (žalobkyňa 2), mohli sa úspešne domáhať peňažnej náhrady za obdobie od troch rokov spätne, t.j. počnúc 28. 7. 2011 (žalobkyňa 1), resp. 25.7.2011 (žalobkyňa 2). Preto pokiaľ si žalobkyne 1, 2 uplatnili nárok na náhradu vo forme peňažného plnenia (z dôvodu neužívania spoločnej veci v rozsahu ich spoluvlastníckych podielov) od 1.9.2012 (za celkom 44 mesiacov), uplatnili si svoje nároky včas, a teda k premlčaniu ich nárokov nedošlo. Námietku premlčania tak žalovaná vzniesla v konaní nedôvodne.

23/ Výšku priznanej náhrady súd prvej inštancie stanovil na základe odborného vyjadrenia (č. X/XXXX, Ing. Lucia Peniažková), ktorého závery možno akceptovať; z obsahu odborného vyjadrenia plynie, že znalkyňa pri určovaní výšky peňažného plnenia (v podobe plnenia zodpovedajúceho nájomnému) zohľadňovala rôzne relevantné faktory, vrátane ekonomických, konštrukčných a fyzických (konštrukčného vyhotovenia, tiež príslušenstvo stavby), majúcich dosah na výslednú sumu. Z vykonaného dokazovania je aj podľa odvolacieho súdu nutné vyvodiť záver, že žalovaná ako jedna zo spoluvlastníčok predmetnej nehnuteľnosti túto užívala v celom rozsahu, s tým, že žalobkyne 1, 2 sa na užívaní predmetnej nehnuteľnosti v rozhodnom období nepodieľali vôbec. Z uvedeného dôvodu im ako podielovým spoluvlastníčkam každej v rozsahu 1/6-iny vznikol nárok na náhradu vo forme peňažného plnenia, a to každej zo žalobkýň po 9.000 €.

24/ Zo všetkých uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, vrátane výroku o trovách konania, o ktorých súd prvej inštancie správne rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p. (účinného do dňa 30. 6. 2016).

25/ O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyne 1, 2 dosiahli v odvolacom konaní plný úspech, preto im vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

26/ Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 CSP).

Dovolaťel' musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťel'om fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťel'om právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaťel' v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel' uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 CSP).